

L E G E
privind statutul alesului local
Nr.768-XIV din 02.02.2000
Monitorul Oficial al R.Moldova nr.34/231 din 24.03.2000

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. - (1) Prezenta lege determină statutul alesului local.

(2) Unele chestiuni ce țin de statutul și exercitarea mandatului alesului local sînt reglementate de Legea privind administrația publică locală, precum și de alte acte normative.

Art.2. - (1) În sensul prezentei legi, noțiunea de ales local vizează consilierii consiliilor satești (comunale), orașenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor.

(2) Statutul alesului local se aplică deputatului în Adunarea Populară a Găgăuziei în măsura în care nu contravine statutului deputatului, determinat de către Adunarea Populară în cadrul Legii privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).

[Art.2 modificat prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.3. - (1) În unitatea administrativ-teritorială respectivă, alesul local este persoană oficială, el fiind reprezentantul autorității deliberative sau executive din administrația publică locală.

(2) În exercitarea mandatului, alesul local este în serviciul colectivității respective.

Art.4. - (1) Orice mandat imperativ este nul.

(2) Exercitarea mandatului se efectuează personal.

(3) Mandatul nu poate fi transmis unei alte persoane.

Art.5. - (1) Mandatul consilierului și al primarului începe efectiv din momentul validării și durează pînă la data expirării mandatului consiliului sau primarului respectiv ori înainte de aceasta, dacă intervin anumite condiții legale pentru încetarea mandatului înainte de termen.

(2) Mandatul consilierului încetează înainte de termen în caz de:

a) absență fără motive întemeiate de la 3 ședințe consecutive ale consiliului sau ale comisiei din care face parte;

b) încălcare a Constituției, a altor legi ori interese ale colectivității locale, precum și participare la acțiunile unor organe anticonstituționale, fapt confirmat prin hotărîrea definitivă a instanței de judecată;

c) incompatibilitate a funcției;

d) intrare în vigoare a sentinței de condamnare a acestuia;

e) dizolvare de drept a consiliului;

f) demisie (cu depunerea cererii de demisie);

g) deces.

(3) În cazurile prevăzute la alin.(2) lit.a)-d) și f) din prezentul articol, mandatul consilierului se ridică de către consiliul respectiv.

(4) Mandatul primarului încetează înainte de termen în caz de:

a) incompatibilitate a funcției;

b) imposibilitate de a exercita funcția pe o perioadă mai mare de 4 luni consecutive, inclusiv pe motive de boală;

- c) intrare în vigoare a sentinței de condamnare a acestuia;
- d) revocare prin referendum local, în condițiile Codului electoral;
- e) demisie;
- f) deces.

(5) Mandatul președintelui, vicepreședintelui raionului și viceprimarului încetează înainte de termen în caz de:

- a) incompatibilitate a funcției;
- b) imposibilitate de a exercita funcția pe o perioadă mai mare de 4 luni consecutive, inclusiv pe motive de boală, cu excepția viceprimarului care își exercită funcțiile pe baze obștești;
- c) intrare în vigoare a sentinței de condamnare a acestora;
- d) eliberare din funcție de către consiliul respectiv în conformitate cu legislația în vigoare;
- e) demisie (cu depunerea cererii de demisie);
- f) deces.

(6) Aleșii locali își exercită mandatul în condițiile prezentei legi și Legii nr.123-XV din 18 martie 2003 privind administrația publică locală.

(7) Alesul local va depune, în condițiile legii, declarație cu privire la venituri și proprietate.

[Art.5 completat prin Legea nr.136-XV din 06.05.04, în vigoare 11.06.04]

[Art.5 modificat prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.6. - (1) În cazul în care mandatul consiliului și al primarului este prelungit, prin lege organică, în caz de război sau catastrofă, mandatul consilierilor, președintelui, vicepreședintelui raionului și viceprimarului se consideră prelungit de drept.

(2) În cazul în care activitatea consiliului este suspendată în condițiile Legii nr.123-XV din 18 martie 2003 privind administrația publică locală, acesta se consideră dizolvat de drept, iar mandatul consilierilor încetează înainte de termen.

(3) Mandatul alesului local ales în locul altui ales local pe durata mandatului neexercitat al acestuia se încheie o dată cu expirarea mandatului predecesorului.

[Art.6 în redacția Legii nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.7. - (1) Mandatul alesului local este incompatibil cu:

- a) calitatea de deputat în Parlament;
- b) funcția de membru al Guvernului;
- c) calitatea de funcționar public în cadrul direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale;
- d) calitatea de funcționar public în aparatul președintelui raionului respectiv, în direcțiile, secțiile și alte subdiviziuni din subordinea consiliului respectiv, în primărie (pretură);
- e) alte cazuri stabilite prin lege, inclusiv cele prevăzute la art.91 din Legea nr.123-XV din 18 martie 2003 privind administrația publică locală.

(2) Suplimentar la incompatibilitățile prevăzute la alin.(1) din prezentul articol, mandatul consilierului este incompatibil cu calitatea de consilier al unui consiliu de același nivel sau de consilier al consiliului de orice nivel din alte unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea.

[Art.7 modificat prin Legea nr.270-XVI din 28.07.2006, în vigoare 11.08.2006]

[Art.7 modificat prin Legea nr.452-XV din 30.12.04, în vigoare 21.01.05]

[Art.7 în redacția Legii nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.8. - (1) Alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art.7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

(2) În cazul în care consilierul, președintele, vicepreședintele raionului, viceprimarul nu respectă prevederile privind încetarea incompatibilității, consiliul din care acesta face parte sau care l-a ales va decide, la ședința imediat următoare, ridicarea mandatului alesului local respectiv, iar în caz de neadoptare a deciziei în cauză, ridicarea mandatului alesului local se va decide pe cale judiciară, la inițiativa direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale.

(3) Primarul, în cazul când se află într-o stare de incompatibilitate prevăzută de lege, este revocat din funcție fără efectuarea unui referendum local, în baza hotărârii judecătorești definitive. Procedura de revocare este inițiată de către direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale, din proprie inițiativă sau la cererea persoanelor interesate.

[Art.8 modificat prin Legea nr.270-XVI din 28.07.2006, în vigoare 11.08.2006]

[Art.8 modificat prin Legea nr.452-XV din 30.12.04, în vigoare 21.01.05]

[Art.8 modificat prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.9. - Alesul local nu poate fi supus persecuțiilor sau tras la răspundere contravențională sau penală pentru voturile sau opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului.

Capitolul II

EXERCITAREA MANDATULUI DE CĂTRE ALESUL LOCAL

Art.10. - (1) Alesul local este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

(2) Alesul local se află încontinuu în exercitarea mandatului pe toată durata acestuia.

[Art.10 modificat prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.11. - (1) Participarea consilierului la ședința consiliului și/sau comisiei din care face parte este obligatorie.

(2) În cazul în care consilierul este în imposibilitate de a participa la ședința respectivă, el comunică despre aceasta, după caz, primarului (primarului general), președintelui raionului cu indicarea motivelor absenței.

[Art.11 modificat prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.12. - (1) Consilierul dispune de dreptul de vot deliberativ asupra tuturor chestiunilor examinate la ședința consiliului.

(2) Consilierul are dreptul la un singur vot.

(3) Consilierul aplică dreptul de vot, pronunțându-se "pentru" sau "contra" ori abținându-se de la luarea unei decizii.

Art.13. - (1) Consilierul este în drept:

a) să aleagă și să fie ales în organele consiliului;

b) să-și exprime opinia asupra componenței nominale a organelor formate de consiliu și asupra candidaturilor persoanelor cu funcții de răspundere în cadrul dezbaterilor pentru alegerea, numirea sau confirmarea lor de către consiliu;

c) să facă propuneri în scris pentru a fi examinate de consiliu;

d) să facă propuneri și observații privind ordinea de zi a ședinței consiliului și modul examinării chestiunilor puse în discuție;

e) să lanseze inițiative și să facă propuneri privind examinarea în ședințele consiliului a dărilor de seamă sau informațiilor prezentate de orice organ și persoană cu funcție de răspundere subordonate consiliului;

f) să pună în discuție chestiunea votului de încredere persoanelor alese, numite sau confirmate de consiliu dacă propunerea este susținută de cel puțin o treime din consilierii aleși;

g) să propună consiliului pentru examinare chestiunile privind verificarea modului în care persoanele fizice și juridice execută deciziile acestuia;

h) să participe la dezbateri, să facă apeluri, să adreseze întrebări raportorilor și președintelui ședinței, să ceară răspunsuri;

i) să-și argumenteze propunerile, să se pronunțe în chestiuni de procedură, să prezinte note informative;

j) să propună amendamente la proiectele deciziilor și ale altor acte prezentate pentru aprobare consiliului;

k) să participe cu drept de vot consultativ la examinarea de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate, precum și de către autoritățile administrației publice locale din care nu face parte, a oricăror chestiuni ce vizează interesele colectivității pe care o reprezintă.

(2) Consilierul care nu a luat cuvântul în dezbateri este în drept să transmită președintelui ședinței textul cuvântării, propunerile și observațiile sale asupra chestiunii examinate de către consiliu. Textul respectiv se anexează la procesul-verbal al ședinței și, la solicitarea consilierului, se publică în organul de presă al consiliului.

(3) Consilierul este în drept să ia cunoștință de procesul-verbal al ședinței consiliului și de textul cuvântării sale, care urmează a fi publicat.

(4) Propunerile și observațiile făcute de consilier la ședință sînt examinate în mod obligatoriu în procesul de definitivare a proiectelor de decizii.

[Art.13 modificat prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.14. - (1) În exercitarea mandatului, alesul local poate adresa propuneri, observații și interpelări serviciilor publice desconcentrate ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, serviciilor publice locale, altor factori de decizie din unitatea administrativ-teritorială respectivă, precum și administrației agenților economici din teritoriu.

(2) Modul de exercitare a drepturilor menționate la alin.(1) al prezentului articol este stabilit de regulamentul consiliului respectiv.

Art.15. - (1) Serviciile publice desconcentrate ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, serviciile publice locale, alți factori de decizie din unitatea administrativ-teritorială respectivă, administrația agenților economici din teritoriu sînt obligați să examineze propunerile, observațiile sau interpelările alesului local în conformitate cu legislația.

(2) În cazul în care serviciile publice desconcentrate ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, serviciile publice locale, alți factori de decizie din unitatea administrativ-teritorială respectivă, administrația agenților economici din teritoriu nu au examinat propunerile, observațiile sau interpelările alesului local, conducătorii acestora sînt trași la răspundere în condițiile Codului cu privire la contravențiile administrative.

Art.16. - Alesul local, în limitele competenței sale, contribuie la realizarea prevederilor legilor și ale altor acte normative, la implementarea programelor și planurilor naționale și locale în toate domeniile de activitate social-economică.

[Art.16 modificat prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.17. - (1) Din însărcinarea consiliului sau a comisiei din care face parte, consilierul participă la controlul executării legilor și altor acte normative, inclusiv a deciziilor autorității deliberative din administrația publică locală.

(2) Controlului în cauză pot fi supuse autoritățile administrației publice locale și serviciile publice subordonate consiliului sau primăriei respective, precum și agenții economici de pe teritoriul din subordine, în problemele ce țin de competența autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și nivelul al doilea.

(3) În chestiunile privind controlul serviciilor publice desconcentrate ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, alesul local poate apela la direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale sau la organul ierarhic superior al acestora.

(4) Consilierul prezintă rezultatele controlului, cu o sinteză a cauzelor și evoluției faptelor depistate, la ședința comisiei sau a consiliului respectiv. La ședință se invită, după caz, reprezentanții organelor și autorităților interesate.

[Art.17 modificat prin Legea nr.270-XVI din 28.07.2006, în vigoare 11.08.2006]

[Art.17 modificat prin Legea nr.195-XVI din 28.07.05, în vigoare 16.09.05]

[Art.17 modificat prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.18. - Pentru a soluționa problemele legate de interesele colectivității pe care o reprezintă, alesul local are dreptul să ceară și să fie primit în audiență fără întârziere de persoanele cu funcții de răspundere ale autorităților publice, precum și de conducătorii persoanelor juridice din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

Art.19. - Persoanele cu funcții de răspundere ale autorităților publice, precum și conducătorii persoanelor juridice din unitatea administrativ-teritorială respectivă sînt obligați să pună la dispoziție alesului local, fără nici un fel de restricții și fără a i se cere permisiuni suplimentare, informația necesară, cu excepția informației cu accesibilitatea limitată (ce constituie secret de stat și comercial, referitoare la viața familială și privată) și informației operative de investigații a organelor de drept din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

[Art.19 modificat prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.20. - (1) Alesul local examinează, în modul stabilit de legislație, petițiile care îi sînt adresate, ia măsuri pentru soluționarea lor, primește în audiență cetățeni și conducătorii persoanelor juridice.

(2) Alesul local primește în audiență cetățenii în sediul autorității administrației publice locale. Asigurarea condițiilor pentru desfășurarea normală a audienței revine secretarului consiliului local.

[Art.20 în redacția Legii nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.21. - (1) Alesul local are dreptul ordinii publice să ceară, la fața locului, încetarea încălcării legii, iar în caz de necesitate, să ceară implicarea autorităților publice și persoanelor cu funcții de răspundere în vederea încetării acestei încălcări.

(2) Autoritățile publice și persoanele cu funcții de răspundere sînt obligate, la cererea alesului local, să ia de îndată măsurile necesare pentru încetarea încălcării ordinii publice.

[Art.21 în redacția Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Art.22. - În vederea exercitării conforme a mandatului, autoritățile administrației publice locale sînt obligate să acorde alesului local sprijinul necesar.

Capitolul III

GARANȚIILE SOCIALE DE EXERCITARE A MANDATULUI ALESULUI LOCAL

Art.23. - (1) În exercitarea mandatului, alesul local are dreptul, în raza unității administrativ-teritoriale respective, la călătorie gratuită în transportul public terestru, cu excepția taximetrelor și a transportului privat.

(2) Cheltuielile legate de deplasarea alesului local în condițiile alin.(1) din prezentul articol se restituie întreprinderilor de transport din bugetul local respectiv.

Art.24. - (1) Pe durata ședințelor consiliului și a executării însărcinărilor consiliului sau comisiei, în conformitate cu art.17 alin.(1) din prezenta lege, consilierul angajat în câmpul muncii este degrevat de obligațiile lui la locul de muncă.

(2) Degrevarea de obligațiile la locul de muncă se face în baza înștiințării în scris privind ședința în cauză, adresate alesului local, sau în baza altui document eliberat de consiliu sau comisia respectivă. Perioada degrevării include și timpul necesar pentru a se deplasa la locul ședinței sau pentru exercitarea unor anumite însărcinări.

(3) Alesului local care a fost invitat la ședința consiliului și a participat la ea i se restituie cheltuielile aferente și i se acordă o indemnizație pentru fiecare zi de participare la ședința consiliului în mărime de cel puțin 2 salarii minime.

Art.25. - (1) La expirarea mandatului, alesului local care a activat cel puțin doi ani în această calitate i se acordă o indemnizație unică, egală cu salariul mediu lunar pe economia națională pentru anul precedent.

(2) În caz de deces al alesului local, indemnizația unică menționată la alin.(1) din prezentul articol se acordă familiei acestuia, indiferent de durata exercitării mandatului.

[Art.26 exclus prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

[celelalte renumerotate]

[Art.26 exclus prin Legea nr.358-XV din 31.07.03, în vigoare 01.01.04]

[Art.26 completat prin Legea nr.146-XV din 27.03.03, în vigoare 01.01.03]

[Art.26 completat prin Legea nr.285-XV din 21.06.2001]

Art.26. - (1) Alesul local are legitimație și insignă de modelul stabilit prin lege.

(2) Consilierului și primarului legitimația și insigna se înmânează după validarea mandatului.

(3) Președintelui, vicepreședintelui raionului, precum și viceprimarului legitimația și insigna se înmânează, după alegerea lor în funcție de către consiliul respectiv.

[Art.26 în redacția Legii nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

Capitolul IV DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Art.27. - (1) Prevederile art.25 din prezenta lege se aplică președinților și vicepreședinților consiliilor județene, precum și primarilor aflați în exercițiul funcțiunii la momentul intrării în vigoare a Legii nr.123-XV din 18 martie 2003 privind administrația publică locală.

(2) Decizia privind plata indemnizației unice se adoptă de consiliul respectiv. Achitarea indemnizației unice se va face din bugetul local în contul datoriei bugetului de stat față de bugetele locale respective.

[Art.27 modificat prin Legea nr.481-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

[Art.27(28) modificat prin Legea nr.358-XV din 31.07.03, în vigoare 01.01.04]

Art.28. - Guvernul:

- în termen de 2 luni, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

- în termen de o lună, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Art.29. - De la data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr.430-XIII din 19 aprilie 1995 despre statutul consilierului în consiliul local și Legea nr.878-XIII din 19 iunie 1996 pentru modificarea și completarea Legii despre statutul consilierului în consiliul local.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Dumitru DIACOV

Chișinău, 2 februarie 2000.

Nr.768-XIV.